

prominuto ustanovením Šu 1 nařízení Národního výboru Čsl. ze dne 5. listopadu 1918 o amnestii, čís. 28 sb. z. a n. z roku 1918. Ustanovení to mluví sice doslovně pouze o prominutí trestu, pokud ještě nebyl proveden, jakož i neschopnosti dosíci jistých práv, postavení a oprávnění, která nastala podle zákonných předpisů jako následek odsouzení, a ztráty volebního práva a volitelnosti do veřejných sborů; avšak druhý odstavec Šu 2 nařízení ustanovuje všeobecně, že se následky trestného činu promíjejí. Ač ustanovení to není v Šu 1 nýbrž v Šu 2, kde se v prvním odstavci nařizuje, by trestní řízení pro trestné činy v Šu 1 uvedené, když se dosud tak nestalo, vůbec nebylo zahájeno, pokud se týče, aby, bylo-li již zahájeno, bylo za určitého předpokladu zastaveno, nelze o tom pochybovati, že se vztahuje toliko na případy prominutí trestu podle Šu 1, poněvadž se na aboliční případy prvního odstavce Šu 2, kde dle povahy věci o nějakých následcích trestných činů vůbec nelze mluvit, vztahovati ani nemůže, a že ustanovením tímto mělo býti pouze zůrazněno, že se promíjejí nejen následky trestných činů, v Šu 1 uvedené, nýbrž vůbec veškeré jejich následky. Že však i vyloučení podmínčného odsouzení ve smyslu Šu 2 zák. o podm. ods. jest považovati za následek trestu, o tom nemůže býti pochybnosti. Dle toho nemůže svrchu uvedeně odsouzení obžalovaného přicházeti v úvahu s hlediska prvního odstavce Šu 2 zák. o p. o., třebaš odst. druhý tohoto Šu čítal lhůtu, po kterou platí omezení prvního odstavce, ode dne právoplatného prominutí trestu. Pokud tedy soud nalézací předpokládal, že přiznání podmínčného odkladu výkonu trestu obžalovanému je se zřetelem na předchozí tresty jeho po zákonu vyloučeno, posoudil věc právně mylně, kdyžť nemůže býti dále pochybné, že potrestání obžalovaného pokutou 5 K nebo 12 hodinami vězení pro přestupek Šu 23 zák. o tisku dle rozsudku c. k. okr. s. v České Lípě ze dne 15. května 1912 p o z á k o n u (§ 2 odstavec první a druhý zák. o p. o.) podmínčenému odkladu výkonu trestu nynějším rozsudkem obžalovanému uloženého v cestě nestojí. Zbývá tedy ještě jen posouditi, jsou-li tu podmínky arbitrární ve smyslu Šu 1 zák. o p. o. V té příčině rozsudek vyjadřuje se tak neurčitě a všeobecně, že nelze správnosti jeho odůvodnění přezkoumati. Vada tato rovná se nedostatku odůvodnění pro výrok o odepření podmínčného odkladu výkonu trestu i bylo proto uznati, jak shora uvedeno (§ 7 zák. o p. o.).

Čís. 1914.

»Neschopným platiti« ve smyslu Šu 486 čís. 2 tr. zák. není, kdo se ocitl ve stavu přechodné nemožnosti platiti dluhy, může však počítati s opětou možností závazkům dostáti; očekávání této možnosti musí však spočívati na jistém pevném a bezpečném podkladě a nesmí se upínati k době časově příliš rozlehlé nebo spadající v nepoměrně vzdálenou budoucnost.

(Rozh. ze dne 4. března 1925, Zm I 797/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku zemského trest-

ního soudu v Praze ze dne 21. října 1924, jímž byl obžalovaný podle Šu 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin úpadku z nedbalosti podle Šu 486 čís. 2 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnost jest odůvodněna, pokud, dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 9 a) Šu 281 tr. ř., namítá, že nalézací soud zaujal při výkladu zákonného pojmu »nedbalosti« právní hledisko příliš úzké, dospěv k závěru, že stačí, spolehnouti se na obstavený již (služební) plat a na pochybné sliby a býti přesvědčen, že bude možno věřitele třeba po splátkách a během delší doby uspokojiti. Podrobné vývody, jimiž zmateční stížnost rozvádí blíže onu svoji námitku, směřující proti rozsudkovému výkladu zákonného pojmu »nedbalosti«, jsou zároveň a především namířeny proti rozsudkovému závěru, dle něhož si obžalovaný nebyl toho vědom, že dluhy, které dělal, nebude moci zaplatiti (a že tak své věřitele poškodí). Nelze popříti, že jmenovitě tento rozsudkový závěr spočívá na nesprávném použití zákona. Základním pojmovým znakem skutkové podstaty přečinu podle Šu 486 čís. 2 tr. zák. jest pachatelovo vědomí, že je neschopen platiti, t. j. že mu není možno, by své již stávající dluhy zaplatil, své věřitele uspokojil. Rozsudek ocitá se tudíž v rozporu se zákonem, řeší-li ve shora zmíněném svém závěru otázku, již si byl před tím v důvodech již také k řešení předložil, zda dopustil se obžalovaný nedbalosti tím, že dělal nové dluhy, ačkoliv si byl toho vědom, že je (totiž tyto nové dluhy) nebude moci zaplatiti. Zápornou odpovědí rozsudku na otázku takto formulovanou nebyla totiž zodpověděna otázka, kterou s hlediska skutkové podstaty přečinu podle Šu 486 čís. 2 tr. zák. soudu bylo řešiti, zda věděl obžalovaný v době, kdy činil nové dluhy, že je schopen platiti své tehdy již stávající dluhy. Možno sice připustiti, že rozsudek, vyjadřuje se oním, zákonu neodpovídajícím způsobem, má při tom na zřeteli kromě dluhů nových i ony dluhy, dříve již vzniklé. Lze dále uznati, že dle intencí zákonodárce, nahradivšího dřívější obrat Šu 486 tr. zák. »když pasiva již aktiva převyšovala« v novém znění Šu 486 čís. 2 tr. zák. (podle čís. nař. z 10. prosince 1914, čís. 337 ř. zák.) pojmem »neschopnosti platiti«, nesluší za přečin podle posléz uvedeného předpisu činiti zodpovědným každého, kdo se ocitl ve stavu mnohdy jen přechodné majetkové pasivity, a že by stíhání pro tento přečin nebylo na místě ani v takových případech, v nichž tomu, kdo se stal neschopným, zaplatiti své dluhy, lze počítati s tím, že se mu stane opět možným, by svým závazkům dostal, své věřitele uspokojil. Je však zřejmo, že očekávání takovéto možnosti jednak musí spočívat na jistém pevném a bezpečném podkladě, jednak se nesmí upínati k době časově příliš rozlehlé nebo spadající v nepoměrně vzdálenou budoucnost. S tohoto stanoviska neprávem dospívá rozsudek k onomu svému závěru, že si obžalovaný nebyl toho vědom, že své dluhy nebude moci zaplatiti, opírá-li tento závěr o úvahu, že obžalovaný spoléhal jednak na svůj úřednický plat, o němž nepřímo sám přiznává, že byl později, ale patrně již v době, kdy obžalovaný činil nové dluhy, zabaven (obstaven), jednak na slíbenou pomoc svých zeťů.

Služebnímu platu obžalovaného (platu posledního stupně VI. třídy) přikládá rozsudek, označuje jej jako plat poměrně dosti vysoký, význam zřejmě upřílišněný, uváží-li se jednak, že dle zjištění samotného rozsudku jiných aktiv nebylo, pasíva obžalovaného pak že činila neméně než 233.605 Kč, jednak že obžalovaný, narozený podle rozsudku dne 8. září 1865, byl v rozhodné době (v letech 1920—1923) mužem věku poměrně již značně pokročilého. Sliby, učiněné mu jeho zeti, označuje však zmateční stížnost vším práven jako pochybné a vratké, když dle rozsudkového zjištění jeden z nich, Rudolf N. obžalovanému slíbil jen, že mu bude pomáhati měsíčně větší částkou, jejíž výše však ani přibližně určena nebyla, druhý, Adolf Sch., pak slíbil jen zcela všeobecně, že obžalovanému pomůže. Okolnost, že obžalovaný mohl, jak se praví v rozsudkových důvodech, býti přesvědčen, že bude moci své věřitele uspokojiti třebaže po splátkách a v delší době, nemohla v něm tudíž vyloučiti pro rozhodnou dobu vědomí, že jest neschopen platiti. Na tom nemění ničeho ani okolnost, v rozsudkových důvodech dále zdůrazňovaná, že totiž sumy, které si obžalovaný vypůjčoval, nebyly podle tvrzení obžalovaného, jemuž soud uvěřil, takové, jak byly uvedeny v dotaznících, a že jeho dluhy vedlejšími poplatky a splácením životních pojistek rostly jako lavina tak, že prý obžalovaný nemohl tušiti, že jeho dluhy vzrostou až do výše přes 200.000 Kč. Bylo proto odůvodněné zmateční stížnosti vyhověti, rozsudek nalézacího soudu zrušiti jako zmatečný podle čís. 5 a 9 a) Šu 281 tr. ř. a odkázati věc podle Šu 288 čís. 1 a 3 tr. ř. na soud prvé stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Čís. 1915.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

Hanobení jest »štvavé«, je-li objektivně způsobilé vzbuditi nepřátelské smýšlení proti republice nebo národu.

Pokud hra nebo zpěv dynastické hymny rakouské a německé spadá pod ustanovení Šu 14 čís. 1, 5 zákona.

((Rozh. ze dne 4. března 1925, Zm I 799/24)).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Litoměřicích ze dne 10. listopadu 1924, pokud jím byl obžalovaný podle Šu 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin podle Šu 14 čís. 5 zákona ze dne 19. března 1923, čís. 50 Sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje proti rozsudku, pokud byl jím obžalovaný sprostěn z obžaloby pro přečin podle Šu 14 čís. 5 zák. z 19. března 1923, čís. 50 Sb. z. a n., důvod zmatečnosti čís. 9 a) Šu 281 tr. ř. Nalézací soud připouští, že jednání obžalovaného, o němž rozsudek